

הגבול הדק בין עבירות משמעת לעבירות פליליות

הדין הפלילי חל על כלל הציבור במדינה. ואולם, לאנשים העובדים בגופים בהם ישנה חשיבות עליונה להתנהגות ולמשמעת חל הדין המשמעתי בנוסף לדין הפלילי. מה ההבדל בין דין משמעתי לדין פלילי? מהן זכויות האדם העומד לדין משמעתי? האם אדם העומד לדין פלילי יכול לערער ולהמירו לדין משמעתי? עו"ד אסף דזק מסביר.

על אנשים העובדים בגופים בהם קיימת חשיבות למשמעת ולהתנהגות נאותה כמו שוטרים, עובדי מדינה, עורכי דין, רשויות מקומיות ועוד, חלים חוקים נוספים בנוסף לחוקים הפליליים שחלים על כלל האזרחים במדינה. החוקים הללו מתאגדים תחת הכותרת דין משמעתי ומטרתם לפקח כי התנהגותם של עובדים המשתייכים לארגונים בהם משמעת היא כלל ברזל, עולים בקנה אחד עם הציפייה מהם.

האם הדין המשמעתי נוקשה יותר מהדין הפלילי?

לעיתים, הדין המשמעתי מחמיר יותר מנורמות ההתנהגות שחלות על כלל הציבור. ניתן לראות כדוגמה מצבים בהם עבירה שבוצעה בסביבה אזרחית לא תיחשב [לעבירה פלילית](#). ואולם, במידה ובוצעה על ידי אדם העובד בגוף ארגוני בו משמעת בעלת חשיבות עליונה, עלול הוא לעמוד לדין משמעתי. לדוגמה, קללות שנאמרו מפי אזרח רגיל, כאשר הן נטולות כל איום, לא תיחשבנה לעבירה פלילית על פי החוק. אך לו הקללות נאמרו מפי אנשים שתפקידם מצריך התנהגות משמעתית נוקשה, היו הם עשויים לעמוד לדין משמעתי.

האם ניתן להמיר את ההליך הפלילי להליך משמעתי?

נאשמים רבים אינם מודעים לעובדה כי [כתב אישום משמעתי](#) יכול להתגבש כלפי אדם העומד לדין פלילי. באופן עקרוני, הרשעה של אדם בדין פלילי מובילה לעבירת משמעת עליה יכול לעמוד לדין. בשל חוסר המודעות ישנם נאשמים הממהרים להגיע להסדר מקל בהליך הפלילי. כאשר הנסיבות מאפשרות, ניתן להמיר את ההליך הפלילי להליך משמעתי. במידה והמצב אפשר זאת, הנאשם נהנה מכך שהדין המשמעתי אינו מופיע בתעודת היושר. כמו כן, לעיתים אדם שמורשע בפלילים לא ימשיך במקום עבודתו, דבר שלרוב אינו נכון כאשר מדובר בהליך המשמעתי. לכן, כאשר המצב מאפשר כדאי לשקול המרה להליך משמעתי בכדי לשמר את מקום העבודה הנוכחי של הנאשם ולא לפגוע בתעודת יושר שלו.

לדוגמה, במקרה בו שוטר ריסס לעברו של אזרח גז פלפל שקלו להעמידו לדין פלילי בגין תקיפה חמורה. ואולם, האזרח אותו תקף השוטר התנהג באופן מתלהם ואף קילל את השוטר בבטות. על אף העבירה הפלילית שביצע השוטר, בשימוע הוחלט להעמידו לדין משמעתי בשל נסיבות המקרה.

מהן זכויות האדם העומד לדין משמעתי?

הנאשם בהליך המשמעתי זכאי לייצוג, בדומה להליך הפלילי. עורכי דין הבקיאים בדינים יכולים להקל על ההליכים באופן משמעותי. מודעות בעניין וייצוג על ידי עורך דין מומחה ומקצועי יוכלו לצמצם את העונש המרבי בגין העבירה, להוביל להרשעה מקלה ואף לנקות את הנאשם מאשמה.

{*:fast_contact}